

Република Србија
ОПШТИНА ТРСТЕНИК
ОПШТИНСКО ВЕЋЕ
Број: 004617249 2025 07593 003 000 060 107 02 001 01
Дана:08.12.2025.
Т р с т е н и к

ИЗВЕШТАЈ

о спроведеној јавној расправи о Нацрту Програма заштите животне средине општине Трстеник за период 2026-2035

1.Увод

Сврха израде Програма заштите животне средине општине Трстеник за период 2026-2035 је добијање стратешког документа у области заштите, очувања и унапређења животне средине, у својству институционалног капацитета локалне самоуправе за интегрално управљање животном средином у циљу подизања квалитета живота локалног становништва. С обзиром на важност Програма, на давању доприноса заштити, очувању и унапређењу животне средине општине Трстеник кроз развој интегралног управљања у области животне средине, неопходно је и да грађани општине Трстеник узму учешће и дају своје мишљење. У том циљу спроведен је процес јавне расправе о Нацрту Програма заштите животне средине општине Трстеник за период 2026-2035.

2.Процес

Коришћени алати за укључивање грађана и трајање процеса

Процес јавне расправе о Нацрту Програма заштите животне средине општине Трстеник за период 2025-2034 спроведен је дана 2.12.2025. године са почетком у 12.00 часова, у већници Народног универзитета општине Трстеник.

Нацрт Програма заштите животне средине општине Трстеник, објављен је на интернет страници Општине Трстеник www.trstenik.rs, огласној табли општине Трстеник, огласним таблама месних заједница и у средствима јавног информисања – Радио и телевизија Трстеник.

На отвореном јавном састанку предложено је да се у наслову документа измени период важења да уместо за период 2025-2034 стоји за период 2026-2035, обзиром да се Програм заштите животне средине се израђују на период од десет година, а како ће се овај план усвојити крајем 2025, почетком 2026. године и његова примена ће почети од 2026, па је с тим у вези

усвојена примедба да се у наслову документа измени период важења тако да пун назив гласи Програм заштите животне средине општине Трстеник за период 2026-203, како је у акционом плану и предвиђено.

Алати за укључивање грађана који су коришћени током јавне расправе

На сајту општине Трстеник је објављен Закључак о организовању јавне расправе, број 004617249 2025 07593 003 000 060 107 02 001 од 18.11.2025. године, и текст Нацрта Програма заштите животне средине општине Трстеник за период 2025-2034. Закључком Општинског већа 004617249 2025 07593 003 000 060 107 02 001 од 18.11.2025. године организована је јавна расправа у трајању од 20 дана од дана доношења закључка, у периоду од 19.11.2025. до 8.12.2025. године. Предлоге су заинтересовани грађани, удружења, правни субјекти, могли у слободној форми достављати путем писарнице Општинске управе општине Трстеник (није пристигао ниједан предлог) и путем назначене мејл адресе (није пристигао ниједан предлог).

На отвореном састанку одржаном дана 2.12.2025.године, били су присутни чланови радне групе, представници пружаоца услуге израде Програма заштите животне средине општине Трстеник, представници ОЦД, чланови Општинског већа општине Трстеник, као и заинтересовани грађани (одборници, директор и професори гимназије са ђацима)

Током процеса јавне расправе од предлога и сугестија грађана прикупљено је следеће:

- путем писарнице - /;

- електронским путем на назначену мејл адресу -/;

-на отвореном састанку одржаном дана 2.12.2025.године изнети су следећи предлози, односно примедбе или сугестије:

УЧЕСНИК У ЈАВНОЈ РАСПРАВИ: Јелена Марковић, организација „Младо срце“

КОМЕНТАР	ОДГОВОР РАДНЕ ГРУПЕ
<p>Начелне примедбе или коментари</p> <p>“Међународна агенција за истраживање канцера (IARC/WHO) званично је 2013. године објавила да загађени ваздух има канцерогено дејство на људе, истичући следеће: да је РМ фракција загађеног ваздуха директно повезана са порастом инциденце канцера, нарочито канцера плућа; да је утврђена позитивна корелација аерозагађења и карцинома уринарног тракта/бешике; да је примарни разлог десетина милиона забележених случаја превремених смрти годишње у свету услед аерозагађења изложеност РМ₁₀ и РМ_{2,5}, што последично доводи до кардиоваскуларних и респираторних обољења и карцинома, па и дијабетеса”, наводи се у Нацрту програма заштите животне средине Општине Трстеник за период 2026- 2035. године (у даљем тексту “Програм”). У Програму се наводи да ове због ових честица људи оболевају од респираторних болести – енфизем, бронхитис, астма и срчани проблеми. Честице као и материје у виду течности и гасова које се уносе заједно са честицама на којима се апсорбују, ако се удахну, а отровне су, могу допринети и оштећењу бубрега и јетре”. Додатно је истакнуто „Ове честице (РМ₁₀ и РМ_{2,5}) могу да изазову негативне ефекте по здравље и при кратким излагањима, на пример само један дан, а поготову при дугим излагањима – годину и више дана“.</p> <p>Како се и наводи у Програму у Трстенику се од прописаних параметара не мере концентрације суспендованих честица (РМ₁₀, РМ_{2,5}), бензена, угљен-мооксида, приземног озона, арсена, живе, никла и бензо(а)пирена. У документу се посебно истиче да “имајући у виду то да се квалитет ваздуха оцењује на основу резултата мониторинга загађујућих материја у ваздуху, треба узети са резервом наведену</p>	<p>Прихвата се начелно.</p> <p>Акциони план садржи, као логичко-интегрални део посебног циља Унапређење система управљања животном средином, и мере Унапређивање информационог и система мониторинга животне средине, и активности, попут:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Унапређења информационо-информативног система извештавања у реалном времену о стању и квалитету животне средине, и - Успостављања мерења концентрација суспендованих честица РМ₁₀ и РМ_{2,5}. <p>Тиме што су предвиђене Акционим планом, активности представљају недвосмислено опредељење, намеру и обавезу Општинске</p>

УЧЕСНИК У ЈАВНОЈ РАСПРАВИ: Јелена Марковић, организација „Младо срце“

КОМЕНТАР	ОДГОВОР РАДНЕ ГРУПЕ
<p>констатацију да се квалитет ваздуха на територији општине Трстеник сврстава у I категорију - чист или незнатно загађен ваздух”. Дакле, да би се са сигурношћу утврдио квалитет ваздуха неопходна су додатна мерења.</p> <p>У Програму се наводи и да ”ниво загађености ваздуха треба да се, на основу члана 7. Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), прати мерењем концентрација за сумпор-диоксид, азот-диоксид и оксиде азота, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2,5}), олово, бензен, угљен-моноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, живу, никл и бензо(а)пирен, у ваздуху инструментима за аутоматско мерење и/или узимањем узорака и њиховом анализом”.</p> <p>Наш предлог је да се такво мерење врши инструментима за аутоматско мерење. Ово посебно наглашавамо јер је немогуће у реалном времену вршити упозорење грађана уколико дође до загађења како би заштитили здравље и умањили ризик горе наведених озбиљних здравствених последица. Дакле, да би грађани Трстеника знали квалитет ваздуха који удишу у реалном времену, односно да праћењем параметара загађења ваздуха могли чувати своје здравље и здравље других суграђана, потребно је обезбедити средстава за постављање аутоматизоване мерне станице која ће омогућити најмање мерење суспендованих PM₁₀, PM_{2,5} честица и објављивање резултата мерења у реалном времену.</p> <p>Овај предлог треба се наћи у акционом плану у посебном одељку. У складу са тим, како се наводи и за Завод за јавно здравље Крушевац треба навести и унапређење сарадње са Агенцијом за заштиту животне средине која је најлогичнији партнер у овој области.</p>	<p>управе, те нема потребе да се предлог нађе у посебном одељку.</p> <p>Акциони план, такође као интегрални део посебног циља Унапређење система управљања животном средином, и мере Смањење утицаја загађења животне средине на здравље људи, предвиђа активност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Унапређење сарадње Општинске управе са Заводом за јавно здравље Крушевац и Агенцијом за заштиту животне средине Републике Србије.

УЧЕСНИК У ЈАВНОЈ РАСПРАВИ: Јелена Марковић, организација „Младо срце“

КОМЕНТАР	ОДГОВОР РАДНЕ ГРУПЕ
<p>Примедбе, предлози и сугестије (наводе се примедбе на конкретне делове и одредбе)</p> <p>1) На 110 страни документа у делу Посебан циљ 4 издвојити као посебно – Мера: Успостављање мониторинга квалитета ваздуха; Активност: Инсталација аутоматизоване мерне станице за мерење ПМ10, ПМ2.5 честица и других загађујућих мерних станица; Очекивани резултати-ефекти: Подаци о квалитету ваздуха доступни у реалном времену. Већа видљивост у јавности, побољшање начина информисања становништва о стању квалитета ваздуха у реалном времену. Боља дисеминација података, информација, прогноза препорука и упозорења грађана.</p> <p>Образложење предлога и сугестија (за измену и допуну)</p> <p>1) Ослањајући се на податке о угрожености здравља људи сматрамо да је неопходно да квалитет мониторинга ваздуха и систем упозорења грађана добију засебни део у оквиру мера. Такође, да је аутоматизована мерна станица једини да начин да се добију правовремени и тачни подаци како би уопште упозорења грађанима могла бити упућена у реалном времену. Активност коју предлажемо може се спровести у сарадњи са Агенцијом за заштиту животне средине која врши државни мониторинг и има информациони систем квалитета ваздуха у реалном времену. Напомињемо да неколико мера које су наведене у документу не могу бити квалитетно остварене без оваквог мерења. Ту посебно подвлачимо меру 5 и то посебно у делу активности Усвајање плана поступања надлежних органа у епизодама повећаног загађења ваздуха. Начин финансирања, који се не наводи у вишегодишњем плану, може бити</p>	<p>Прихвата се делимично.</p> <p>Мониторинг квалитета ваздуха је успостављен и спроводи се.</p> <p>Предвиђена активност: Успостављање мерења концентрација суспендованих честица ПМ₁₀ и ПМ_{2,5} је допуњена вредносно-циљном одредницом - по могућству инструментима аутоматског мерења – те гласи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Успостављање мерења концентрација суспендованих честица ПМ₁₀ и ПМ_{2,5} (по могућству инструментима аутоматског мерења).

УЧЕСНИК У ЈАВНОЈ РАСПРАВИ: **Јелена Марковић, организација „Младо срце“**

КОМЕНТАР

ОДГОВОР РАДНЕ ГРУПЕ

из средстава Агенције за заштиту животне средине, ресорног министарства, суфинансирањем, или из буџета локалне самоуправе. Година реализације 2027.